

KULTURPLAN

ÅSELE KOMMUN

KULTUVRESOEJKESJE
SJELTIEN TJIELTE

Kulturarvets betydelse genom historien fram tills i dag och för oss i framtiden har en viktig funktion för alla samhällsmedborgare. Ett rikt kulturliv bidrar till en bättre hälsa och ökad livskvalité för den enskilde. Den bygger broar mellan människor oavsett ålder, etnicitet, kön och bakgrund, genom att det skapas samhörighet, delaktighet i gemenskapen och en känsla av sammanhang samt tillhörighet, och därmed bidrar till en ökad förståelse för varandra. Där var och en utifrån sina egna förutsättningar kan delta, utforska och dela de skiftande kulturupplevelserna i våra olika mötesplatser och kulturmiljöer i kommunen.

Kulturplan

ÅSELE KOMMUN

Innehållsförteckning

Bakgrund och syfte	2 - 3
Nationella kulturpolitiska mål	3
Regionala kulturmål	3 - 4
Åseles kommuns kulturmål	4 - 6
Uppföljning av kulturplanen.....	7
Referenser	8

Bakgrund och syfte

Bakgrund

Åsele kommun har ett rikt kulturliv och en mängd olika kulturmiljöer att förvalta och utveckla i framtiden och för kommande generationer. Det finns många goda exempel för hur kulturlivet varit och hur det är verksamt inom konst, litteratur, musik, teater och film, dans, hantverk, föreningsliv och företagande och som lämnat betydande avtryck i Åsele historia. Ett flertal naturreservat, vandringsleder och utflyktsmål samt ett aktivt och varierat föreningsliv är andra exempel som också präglar kommunen.

Under året sker ett antal olika kulturevenemang, en mängd arrangemang och aktiviteter som flertalet företag, organisationer och föreningar ordnar, antingen tillsammans eller var för sig. Exempelvis den återkommande vintermarknaden och Åsele marknad, en av Sveriges största marknader under sommaren som har sitt ursprung ända tillbaka till 1600-talet, då Åsele var en samlings- och handelsplats för samerna.

Kommunen har ett genuint samiskt kulturarv sedan långt tillbaka i tiden. *”Åsele lappmark, före ca 1695 Ångermanna lappmark, historisk så kallad lappmark i södra Lappland, Västerbottens län, kring Ångermanälvens vattenområde. Åsele lappmark omfattar nuvarande Vilhelmina, Åsele och Dorotea kommuner.”*¹ Åsele ligger i Sápmi/Saemi även kallat för sameland. Sedan 2018 är Åsele samisk förvaltningskommun.

Åsele kommun har under ett antal år i samband med Nationaldagsfirandet uppmärksammat och välkomnat alla de nysvenskar som flyttat in under året. Den dagen uppmärksammas och firas även alla de nyfödda inom kommunen som fötts under det gångna året.

Kulturen är en av grundpelarna i vårt samhälle och speglar vår gemensamma historia, där vi delar kulturella upplevelser inom olika verksamheter i samhället.

Kulturen är i ständig rörelse då det kulturella landskapet förändras och målas om utifrån att vår omvärld förändras och vi med den. Vi lever i ett mångkulturellt samhälle som vi behöver förhålla oss till och hitta nya tillvägagångssätt för att inkludera alla oavsett förmåga/förutsättningar, etnicitet, kön, ålder, religion och kulturell bakgrund.

Därför bör vi inte fastna i eller organisera oss efter endast utifrån tidigare föreställningar om vad som menas med kultur och vad det inrymmer. Utan att vi är lyhörda och öppna för såväl nya som gamla kulturformer. För ett rikt kulturliv är av betydelse, det är hälsofrämjande och en viktig tillväxtfaktor för kommunen och dess invånare.²

¹ <https://Wikipedia.org/Wiki/Lappmarken>; https://Wikipedia.org/Wiki/Åsele_lappmark

² RIKSANTIKVARIÉÄMBETET 2016. Vision för **kulturmiljöarbetet** till 2030.
www.raa.se/visionforkultumiljoarbetet

Syfte

Kulturplanens syfte är att ange politisk riktning och mål för hur Åsele kommun ska arbeta med kultur, samt tydliggöra vilken roll kulturen har i kommunen åren 2021 – 2024.

Den lyfter fram de lokala kulturpolitiska målsättningarna och utgår ifrån de regionala kulturpolitiska och de nationella målen/målsättningar samt de styrdokument och lagar som är av betydelse.

Nationella kulturpolitiska mål

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.¹

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- Främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor.
- Främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.
- Främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas.
- Främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan.
- **Särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.**

Regionala kulturmål

Kultursamverkansmodellen infördes 2011 i Sverige.

Region Västerbotten fick då ansvaret att ta emot och fördela det statliga anslaget till regional kulturverksamhet i Västerbotten. I samverkan med länets kommuner och i samråd med länets professionella kulturliv, civilsamhälle och folkrörelser. Kulturplanen ska beskriva prioriteringar för den regionala kulturpolitiken inom sju konstområden: professionell teater-, dans- och musikverksamhet, museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete, biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet, professionell bild- och form verksamhet, regional enskild arkivverksamhet, filmkulturell verksamhet, främjande av hemslöjd.²

¹ www.regeringen.se/kulturradet.se/sv/om-kulturradet/kulturpolitiska_mal

² REGION VÄSTERBOTTEN. Kulturplan region Västerbotten 2020 – 2023.

Region Västerbotten har följande fem kulturpolitiska mål för perioden 2020 - 2023:

- Den kulturella infrastrukturen är tillgänglig och jämlik
- Barn och unga är med och påverkar utvecklingen av kulturlivet
- Kulturarv och kulturmiljöer är levande
- Goda villkor för professionella kulturskapare ger ett utbud av hög kvalitet
- Kulturen spelar en avgörande roll för samhället och regional utveckling

Åsele kommuns kulturmål

"I kommunen finns ett stort antal organisationer och föreningar som ideellt bidrar till utbudet av service och aktiviteter för invånarna. Föreningslivet är mycket viktigt för genomförande av både sommar- och vintermarknaden och en styrka i kommunen då de bidrar till folkhälsan, trivsel, ungdomsverksamhet, kulturutbud och mycket mera. "¹

Åtgärder:

- Skapa möjligheter för att stödja ökad samverkan mellan ideell, privat och offentlig sektor
- Värdera och stödja föreningarnas ideella arbete högre genom att till exempel köpa hjälp från dem då de har stor kompetens inom många områden i de fall den saknas i den kommunala verksamheten
- Fortsätta utveckla Åsele Marknad
- Vårda och utveckla anläggningar och fritidsområden inom kulturarv, fritid, turism och rekreation
- Öka kännedomen hos medborgarna om kommunens sevärdheter och besöksmål likasom det samiska kulturarvet

Tillgänglighet

Kultur ska finnas i hela kommunen, det är en geografisk rättvisa. Alla människor har rätt att delta i kulturlivet som utövare och besökare utifrån diskrimineringsgrunderna. När vi ger kommunmedborgarna större möjligheter att vara med och skapa kultur får vi ett levande kulturutbud som passar många. ²

¹ Åsele kommuns lokala utvecklingsstrategi 2015 – 2020, St 1.3 Levande kulturliv, social ekonomi och fritid.

² Myndigheten för delaktighet, Information om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. info@mfed.se; www.mfed.se

Målsättning

att Åseles mål för unga ska vara samma som de nationella kulturpolitiska målen att "Särskilt uppmärksamma barn och ungas rätt till kultur".

Det ska uppnås genom att

- möta unga på deras villkor
- motivera och stödja ungdomar till att driva egna evenemang där de utifrån sitt engagemang och kreativitet är delaktiga och skapande och får ta ansvar
- verka för att barn och unga ges tillgång till minst en professionell teater -och musik eller dansarrangemang årligen
- Kulturskoleverksamhet ska erbjudas barn och unga för att de ska få möjlighet att lära, skapa och utöva kulturella och konstnärliga uttryck

att verka för att allmänheten ska kunna fortsätta att vara socialt, kulturellt och fysiskt aktiva genom hela livet eftersom det främjar det friska och därmed livskvalitén.

Det ska uppnås genom att

- stödja kommunens kulturutövare
- se kultur som hälsofrämjande
- verka för att seniorerna ska kunna uppleva och utöva kultur efter egna förutsättningar

att öka möjligheterna för enskilda, föreningar och grupper att kunna engagera sig och vara delaktiga i den kultur som vi ska ha i Åsele.

Det ska uppnås genom att

- öka förutsättningarna för att det ideella föreningslivet som bedriver och bidrar till kulturen ska i en större utsträckning kunna ta del av de bidrag som kommunen ger ut idag
- verka för bevarandet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer
- stödja lokalhistorisk forskning
- använda oss av lokala artister och kulturarrangörer i större utsträckning
- främja mångkultur och antirasistisk verksamhet
- utveckla metoder för en ökad återkoppling från kommuninnevånare och besökare.
- samarbeta gränsöverskridande i syfte att skapa ett effektivt, varierat och inspirerat programutbud samt skapa goda arbetsklimat

- fortsätta samarbetet i "Alla tiders Åsele..." där Västerbottens museum, Arkiven i Västerbotten, föreningar, studieförbund, bibliotek, skola, Kulturhus och övriga kulturintresserade ingår
- utveckla samarbetet kring Sagavägen inom områdena kultur, turism, skola och ta tillvara våra möjligheter till gemensam marknadsföring för arrangemang och andra upplevelser med ingående kommuner
- tillhandahålla biblioteksservice som speglar sin samtid och anpassas såväl till lokala behov som till samverkan med övriga biblioteksformer

att verka för att vårda och utveckla våra kulturanläggningar och kulturmiljöer

Det ska uppnås genom att

- söka finansiering regionalt och nationellt för upprustning och iordningställande
- Bevara och marknadsföra, göras tillgängligt genom digitala/tekniska lösningar så att fler få ta del av vårt Hembygdsområde och Museum
- Tillgängliggöra våra kulturmiljöer
- erbjuda utbildning för att öka kompetensen för de anställda som jobbar med kultur

Uppföljning av kulturplanen

Kulturplanen för Åsele kommun är en kommunövergripande plan. Det innebär att många delar av kommunens verksamheter såväl som kulturlivet i stort berörs. Kulturplanen kommer att följas upp på olika sätt. Dels genom kvantitativa och kvalitativa redovisningar för varje verksamhet som har rapporteringsskyldighet till förvaltningen varje år.

Mål

- Ekonomiska satsningar på allmänskulturen ökar
- Antal besök på kulturarrangemang/händelser ökar och berör fler grupper i samhället
- Antal fysiska eller digitala besök på kulturanläggningar, kulturmiljöer, scen, utställning, bibliotek ökar med hjälp av digitala lösningar
- Antal medlemmar i föreningar, studiecirkel ökar och/eller i andra organisationsformer pga. att vi involverar medborgarna på ett helt nytt sätt med hjälp av tjänstedesign och för att vi tror på behovet av fysiska möten kommer att öka
- Alla barn ska erbjudas minst en professionell kulturupplevelse per år
- Hedra kulturutövare med stipendie

Referenser

1. Riksantikvarieämbetet 2016, "Vision för **kulturmiljöarbetet** till 2030."
www.raa.se/visionforkultumiljoarbetet
2. www.regeringen.se;kulturradet.se/sv/om-kulturradet/kulturpolitiska_mal
3. REGION VÄSTERBOTTEN Västerbottens läns kulturplan 2020 – 2023.
4. Myndigheten för delaktighet, "Information om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning." info@mfd.se; www.mfd.se
5. Åsele kommuns lokala utvecklingsstrategi 2015 – 2020.

